32003D0287

L 102/82 EUROPOS SAJUNGOS OFICIALUSIS LEIDINYS 2003 4 24

KOMISIJOS SPRENDIMAS
2003 m. balandžio 14 d.
nustatantis ekologinius kriterijus, taikomus suteikiant Bendrijos ekologinį ženklą turistų apgyvendinimo paslaugoms

(pranešta dokumentu Nr. C(2003) 235)

(tekstas svarbus EEE)

(2003/287/EB)

EUROPOS BENDRIJŲ KOMISIJA,

atsižvelgdama į Europos bendrijos steigimo sutartį,

atsižvelgdama į 2000 m. liepos 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1980/2000 dėl pakeistos Bendrijos ekologinio ženklo suteikimo sistemos ([1]), visų pirma į jo 6 straipsnio 1 dalies antrąjį papunktį bei V priedo 2 punkto šeštąją pastraipą,

kadangi:

(1) Pagal Reglamentą (EB) Nr. 1980/2000 Bendrijos ekologinį ženklą galima suteikti produktui, kuriam būdingos tokios savybės, kurios leidžia jam reikšmingai prisidėti prie padėties gerinimo, atsižvelgiant į svarbiausius aplinkos aspektus.

(2) Reglamentu (EB) Nr. 1980/2000 nustatyta, kad ekologinio ženklinimo kriterijai nustatomi pagal produktų grupes.

(3) Kalbant apie turistų apgyvendinimo paslaugą, šie ekologiniai kriterijai turėtų būti skirstomi į privalomuosius, kurių reikia laikytis visų, ir neprivalomuosius, kurių reikia laikytis tik dalies.

(4) Susijusiuosius mokesčius reikia sumažinti, kaip nustatyta Reglamente (EB) Nr. 1980/2000 ir 2000 m. lapkričio 10 d. Komisijos sprendimo 2000/728/EB, nustatančio Bendrijos ekologinio ženklo paraiškos ir metinius mokesčius ([2]), 5 straipsnyje.

(5) Mikro įmonėms ir kalnų nameliams reikia nustatyti dar mažesnius mokesčius, siekiant atsižvelgti į ribotus jų išteklius ir ypatingą svarbą šioje produktų grupėje.

(6) Šiuo sprendimu nustatytos priemonės pagrįstos Reglamento (EB) Nr. 1980/2000 13 straipsniu įsteigtos Europos Sąjungos ekologinio ženklinimo valdybos parengtu kriterijų projektu.

(7) Šiuo sprendimu nustatytos priemonės atitinka Reglamento (EB) Nr. 1980/2000 17 straipsniu įsteigto Komiteto nuomonę,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

Kad teikiamai paslaugai būtų galima suteikti ekologinį ženklą pagal Reglamento (EB) Nr. 1980/2000 reikalavimus, paslauga turi atitikti šio sprendimo 2 straipsnyje pateiktą „turistų apgyvendinimo paslaugos“ apibrėžimą bei šio sprendimo priede pateiktus ekologinius kriterijus.

Šie kriterijai skirstomi į privalomuosius, kurių reikia laikytis visų, ir neprivalomuosius, kurių reikia laikytis tik dalies.

2 straipsnis

„Turistų apgyvendinimo“ produktų grupei priklauso už tam tikrą mokestį suteikiamas apgyvendinimas apsaugotuose tinkamai įrengtuose nakvynės kambariuose, kuriuose yra bent lova, kuris turistams, keliautojams ar nuomininkams siūlomas kaip pagrindinė paslauga. Teikiant apgyvendinimo paslaugas apsaugotuose nakvynės kambariuose, taip pat gali būti teikiamos maitinimo paslaugos bei suteikiama galimybė užsiimti sveikatingumo veikla ir (arba) naudotis žaliaisiais plotais.

([1]) OL L 237, 2000 9 21, p. 1.
([2]) OL L 293, 2000 11 22, p. 18.

3 straipsnis

1. Taikomi Sprendimu 2000/728/EB nustatyti paraiškos padavimo ir metiniai mokesčiai.

2. Nukrypstant 1 dalies nuostatos, mikro įmonėms ir kalnų nameliams taikomas mokestis sumažinamas 75 % ir daugiau negali būti mažinamas.

Minimalus metinis mokestis sudaro 100 eurų, o metinė pardavimų apimtis, nuo kuriuos skaičiuojamas šis metinis mokestis, sumažinama 50 %.

Metinė pardavimų apimtis apskaičiuojama pristatymo kainą dauginant iš nakvynių skaičiaus, ir gautą rezultatą sumažinant 50 %. Tariama, kad pristatymo kaina – tai vidutinis mokestis, kurį svečias sumoka už nakvynę, įskaitant visas paslaugas, už kurias neimamas papildomas mokestis. Taikomi Sprendimo 2000/728/EB 2 straipsnyje nustatyti minimaliojo metinio mokesčio sumažinimai.

3. Šiame sprendime taikomas 1996 m. balandžio 3 d. Komisijos rekomendacijoje 96/280/EB dėl mažųjų ir vidutinių įmonių apibrėžimo [1] ir vėlesniuose jo pakeitimuose pateiktas mikro įmonės apibrėžimas, o kalnų nameliai – tai turistų apgyvendinimo vieta, kuri tinka teikti apsaugotą nakvynę izoliuotose kalnų vietovėse alpinistams ir keliautojams.

4 straipsnis

Administravimo tikslais „turistų apgyvendinimo“ produktų grupei suteikiamas kodinis numeris „25“.

5 straipsnis

Šis sprendimas taikomas nuo 2003 m. gegužės 1 d. iki 2007 m. balandžio 30 d. Jei 2007 m. balandžio 30 d. nebus priimti peržiūrėti kriterijai, šis sprendimas taikomas iki 2008 m. balandžio 30 d.

6 straipsnis

Šis sprendimas skirtas valstybėms narėms.

Priimta Briuselyje, 2003 m. balandžio 14 d.

Komisijos vardu

Margot WALLSTRÖM

Komisijos narė

---

[1] OL L 107, 1996 4 30, p. 4.

PRIEDAS

PAGRINDAS

Kriterijų tikslas

Kriterijais siekiama apriboti poveikį, kurį aplinkai daro trys paslaugos teikimo ciklo etapai (paslaugos pirkimas ir suteikimas, atliekos). Visų pirma jais siekiama:

— mažinti energijos vartojimą,

— mažinti vandens vartojimą,

— mažinti atliekų susidarymą,

— sudaryti palankias sąlygas naudoti atsinaujinančius išteklius bei medžiagas, kurios yra mažiau kenksmingos aplinkai,

— skatinti informavimą apie aplinką ir šios srities švietimą.

Įvertinimo ir tikrinimo reikalavimai

Konkretūs įvertinimo ir tikrinimo reikalavimai pateikti kiekvieno kriterijaus aprašyme.

Tam tikrais atvejais gali būti naudojami kiti tyrimo metodai ir standartai nei nurodytieji kiekvieno kriterijaus aprašyme, jei jų lygiavertiškumą patvirtina paraiškos vertinimą atliekanti kompetentingoji įstaiga.

Kai reikalaujama, kad pareiškėjas pateiktų deklaracijas, dokumentaciją, analizes, bandymų ataskaitas ar kitus įrodymus, patvirtinančius, kad kriterijų yra laikomasi, tariama, kad jie gali būti parengti atitinkamai pareiškėjo ir (arba) jo tiekėjo (tiekėjų) ir (arba) jo tiekėjo (tiekėjų), t. t.

Tam tikrais atvejais kompetentingosios įstaigos gali pareikalauti papildomos dokumentacijos ir atlikti nepriklausomus patikrinimus.

Rekomenduojama, kad vertindamos paraiškas ir stebėdamos, kaip laikomasi kriterijų, kompetentingosios įstaigos atsižvelgtų į tai, ar yra įgyvendintos pripažintosios aplinkos valdymo sistemos, tokios kaip AVAS ar ISO 14001. (*Pastaba:* nereikalaujama, kad šios valdymo sistemos būtų įgyvendintos).

PRIVALOMIEJI KRITERIJAI

Visi šiame skirsnyje pateikti kriterijai turi būti įvykdyti.

ENERGIJA

1. Elektra iš atsinaujinančių šaltinių

Bent 22 % elektros energijos turi būti gaunama iš atsinaujinančių energijos šaltinių, kurių apibrėžimas pateiktas 2001 m. rugsėjo 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2001/77/EB dėl elektros, pagamintos iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių, skatinimo elektros energijos vidaus rinkoje [1].

Šis kriterijus taikomas tik toms turistų apgyvendinimo vietoms, kurios turi priėjimą prie rinkos, siūlančios iš atsinaujinančių energijos šaltinių pagamintą energiją.

Įvertinimas ir tikrinimas: pareiškėjas pateikia elektros energijos tiekėjo deklaraciją (ar su juos sudarytą sutartį), nurodančią atsinaujinančio (-ių) energijos šaltinio (-ių) pobūdį, tiekiamos energijos, kuri pagaminta iš atsinaujinančių energijos šaltinių, procentinę dalį bei didžiausią procentinę dalį, kuri gali būti teikiama. Pagal Direktyvą 2001/77/EB, atsinaujinantys energijos šaltiniai – tai atsinaujinantys ne iškastiniai energijos šaltiniai (vėjas, saulė, geoterminės bangos, potvyniai, vanduo, biologinė masė, sąvartyno dujos, nuotekų valymo įrenginių dujos ir biologinės dujos).

2. Anglis ir sunkiosios alyvos

Sunkiąsias alyvas, kurių sieros koncentracija yra daugiau kaip 0,2 %, bei anglį draudžiama naudoti kaip energijos šaltinį.

Šis kriterijus taikomas tik toms turistų apgyvendinimo vietoms, kurios turi nepriklausomą šildymo sistemą.

Įvertinimas ir tikrinimas: pareiškėjas pateikia šio kriterijaus atitikties deklaraciją, nurodančią naudojamų energijos šaltinių pobūdį.

3. Šildymui naudojama elektros energija

Bent 22 % kambarių ir sanitarinio karšto vandens šildymui naudojamos elektros energijos turi būti gaunama iš atsinaujinančių energijos šaltinių, kurių apibrėžimas pateiktas Direktyvoje 2001/77/EB.

---

[1] OL L 283, 2001 10 27, p. 33.

Šis kriterijus taikomas tik toms turistų apgyvendinimo vietoms, kurios turi nepriklausomą elektrinę šildymo sistemą bei priėjimą prie rinkos, siūlančios iš atsinaujinančių energijos šaltinių pagamintą elektros energiją.

Įvertinimas ir tikrinimas: pareiškėjas pateikia šio kriterijaus atitikties deklaraciją, nurodančią šildymui naudojamos elektros energijos šaltinių pobūdį ir kiekį, bei (jei yra) naudojamų katilų (šilumos generatorių) dokumentaciją.

4. **Katilų naudingumas**

Bet kurio naujo katilo (šilumos generatoriaus), kuris įsigyjamas suteikto ekologinio ženklo galiojimo laikotarpiu, naudingumas turi būti bent 90 %, matuojant pagal 1992 m. gegužės 21 d. Tarybos direktyvą 92/42/EEB dėl naudingumo koeficiento reikalavimų naujiems karšto vandens katilams, deginantiems skystąjį arba dujinį kurą ([1]), arba pagal atitinkamas produktų normas ir taisykles, nustatytas tiems katilams, kuriems netaikoma ši direktyva.

Skystąjį arba dujinį kurą deginantys karšto vandens katilai, kurių apibrėžimas pateiktas Direktyvoje 92/42/EEB, turi atitikti toje direktyvoje nustatytus naudingumo standartus.

Katilų, kuriems netaikoma Direktyva 92/42/EEB, naudingumas turi atitikti gamintojo instrukcijas bei naudingumą reglamentuojančių nacionalinių ir vietinių teisės aktų nuostatas.

Įvertinimas ir tikrinimas: pareiškėjas pateikia už katilo pardavimą ir (arba) aptarnavimą atsakingų šalių parengtą techninę ataskaitą, nurodančią naudingumą. Direktyvoje 92/41/EB šiluminio naudingumo koeficientas (procentine išraiška) apibrėžiamas, kaip santykis šilumos kiekio, atiduodamo šildomam vandeniui, ir žemutinio šilumingumo, (esant pastoviam kuro slėgiui) bei per laiko vienetą suvartoto kuro kiekio sandaugos.

Direktyvos 92/42/EEB 3 straipsnyje nustatyta, kad ji netaikoma šiems katilams: karšto vandens katilams, kurie gali deginti įvairų kurą, taip pat ir kietąjį; labai greito vandens šildymo įrenginiams; katilams, skirtiems deginti kurą, kurio savybės labai skiriasi nuo įprastinio parduodamo skystojo arba dujinio kuro (pramoninės atliekinės dujos, biologinės dujos ir pan.); viryklėms ir prietaisams, skirtiems daugiausia patalpoms, kuriose jie yra įrengti, šildyti, bei papildomai tiekti joms karštą vandenį centriniam šildymui ir sanitariniams tikslams.

5. **Oro kondicionavimas**

Bet kurios oro kondicionavimo sistemos, kuri įsigyjama suteikto ekologinio ženklo galiojimo laikotarpiu, energijos sunaudojimas turi būti bent B klasės, atsižvelgiant į 2002 m. kovo 22 d. Komisijos direktyvos 2002/31/EB, įgyvendinančios Tarybos direktyvą 92/75/EEB dėl energijos sunaudojimo parodymo, ženklinant buitinius oro kondicionierius ([2]), nuostatas, arba turi atitinkamai efektyviai naudoti energiją.

Pastaba: Šis kriterijus netaikomas tiems oro kondicionieriams, kurie yra įtaisai, galintys naudoti ir kitus energijos šaltinius, arba įtaisai oras – vanduo ir vanduo – vanduo, arba įrenginiai, kurių galia (aušinimo galia) didesnė kaip 12 kW.

Įvertinimas ir tikrinimas: pareiškėjas pateikia už oro kondicionavimo sistemos įrengimą, pardavimą ir (arba) priežiūrą atsakingų profesionalių specialistų parengtą techninę ataskaitą.

6. **Langų sandarumas**

Visi kambarių langai turi būti pakankamai aukšto šiluminio sandarumo laipsnio, atsižvelgiant į vietos klimatą, bei turi teikti pakankamą akustinės izoliacijos laipsnį.

Įvertinimas ir tikrinimas: pareiškėjas pateikia savo deklaraciją (jei jos pakanka) arba profesionalaus techninio specialisto deklaraciją, patvirtinančią, kad šio kriterijaus laikomasi.

7. **Šldymo ar oro kondicionavimo išjungimas**

Jei šildymas ir oro kondicionavimas automatiškai neišsijungia, kai langai yra atidaryti, turi būti aiškiai matoma informacija, primenanti svečiui, kad, veikiant šildymui ir oro kondicionavimui, langą (-us) reikia uždaryti.

Šis kriterijus taikomas tik toms turistų apgyvendinimo vietoms, kur įrengtas šildymas ir (arba) oro kondicionavimas.

Įvertinimas ir tikrinimas: pareiškėjas pateikia deklaraciją, patvirtinančią, kad šio kriterijaus laikomasi, bei informacijos tekstą (kai taikoma).

([1]) OL L 167, 1992 6 22, p. 17.
([2]) OL L 86, 2002 4 3, p. 26.

8. **Šviesos išjungimas**

Kai kambaryje nėra automatinio šviesos (-ų) išjungimo, turi būti aiškiai matoma informacija, primenanti svečiams, kad išeinant iš kambario reikia išjungti šviesą.

Įvertinimas ir tikrinimas: pareiškėjas pateikia deklaraciją, patvirtinančią, kad šio kriterijaus laikomasi, bei informavimo tvarką.

9. **Energiją taupančios elektros lempos**

a) per vienerius metus nuo taikymo pradžios bent 60 % visų apgyvendinimo vietoje naudojamų šviesos lempų turi būti A efektyvumo klasės, kurios apibrėžimas pateiktas 1998 m. sausio 27 d. Komisijos direktyvoje 98/11/EB energijos sunaudojimo parodymo ženklinant buitines lempas, įgyvendinančioje Tarybos direktyvą 92/75/EEB ([1]). Šis reikalavimas netaikomas šviesos lempoms, kurių dėl jų fizinių savybių negalima pakeisti energiją taupančiomis šviesos lempomis;

b) per vienerius metus nuo taikymo pradžios bent 80 % šviesos lempų, esančių tokiose vietose, kur jos, tikėtina, bus laikomos įjungtos daugiau kaip penkias valandas per dieną, turi būti A efektyvumo klasės, kurios apibrėžimas pateiktas Direktyvoje 98/11/EB. Šis reikalavimas netaikomas šviesos lempoms, kurių dėl jų fizinių savybių negalima pakeisti energiją taupančiomis šviesos lempomis.

Įvertinimas ir tikrinimas: pareiškėjas pateikia deklaraciją, patvirtinančią, kad laikomasi abiejų šio kriterijaus dalių, bei nurodančią įvairių naudojamų šviesos lempų efektyvumo klasę.

10. **Saunos laikmačio valdiklis**

Kiekvienoje saunos patalpoje turi būti laikmačio valdiklis.

Įvertinimas ir tikrinimas: pareiškėjas pateikia už šių sistemų įrengimą ir (arba) priežiūrą atsakingų profesionalių specialistų parengtą techninę ataskaitą.

VANDUO

11. **Vandens telkinys**

Kai vietinio vandens apsaugos plano tyrimai rodo, kad esama požymių, jog šiuo metu naudojamas vandens šaltinis daro didelį poveikį aplinkai, apgyvendinimo vieta už vandens tiekimą atsakingai valdžios institucijai pateikia deklaraciją, kurioje pareiškia pageidavimą pereiti prie kito vandens šaltinio (pvz., vamzdynų vandens, paviršinio vandens).

Šis kriterijus taikomas tik toms turistų apgyvendinimo vietoms, kurios vandenį gauna ne vandentiekio vamzdynais.

Įvertinimas ir tikrinimas: pareiškėjas pateikia pirmiau minėtą deklaraciją bei atitinkamą dokumentaciją, įskaitant vietinio vandens apsaugos plano tyrimų rezultatus (jei yra), informaciją apie veiksmus, kurių būtina imtis, ir atitinkamų įgyvendintų veiksmų dokumentaciją.

12. **Vandens srovė iš čiaupų ir dušų**

Vandens srovė iš čiaupų ir dušų neturi būti daugiau kaip 12 litrų per minutę.

Įvertinimas ir tikrinimas: pareiškėjas pateikia deklaraciją, patvirtinančią, kad šio kriterijaus laikomasi, bei paaiškina būdą, kuriuo apgyvendinimo vieta atitinka šį kriterijų, taip pat pateikia atitinkamą dokumentaciją (jei būtina).

13. **Vandens taupymas vonioje ir tualetuose**

Vonioje ir tualetuose turi būti tinkama informacija svečiui apie tai, kaip galima padėti apgyvendinimo vietai taupyti vandenį.

Įvertinimas ir tikrinimas: pareiškėjas pateikia deklaraciją, patvirtinančią, kad šio kriterijaus laikomasi, bei atitinkamos svečiui skirtos informacijos tekstą.

14. **Šiukšlių dėžės tualetuose**

Kiekviename tualete turi būti atitinkama šiukšlių dėžė. Svečiai turi būti raginami atitinkamų šiukšlių nemesti į tualetą, o naudoti šias šiukšlių dėžes.

Įvertinimas ir tikrinimas: pareiškėjas pateikia deklaraciją, patvirtinančią, kad šio kriterijaus laikomasi, bei atitinkamos svečiui skirtos informacijos tekstą.

([1]) OL L 71, 1998 3 10, p. 1.

15. **Vandens nuleidimas pisuaruose**

Pisuaruose turi būti įrengtas automatinis ar rankinis vandens nuleidimas, bet vienu metu vanduo turi būti nuleidžiamas ne daugiau kaip penkiuose pisuaruose.

Įvertinimas ir tikrinimas: pareiškėjas pateikia deklaraciją, patvirtinančią, kad šio kriterijaus laikomasi, bei atitinkamą dokumentaciją apie įrengtus pisuarus.

16. **Nutekėjimas**

Darbuotojai mokomi kiekvieną dieną patikrinti, ar nėra matomo nutekėjimo, o prireikus – imtis atitinkamų veiksmų. Svečiai raginami pranešti darbuotojams apie pastebėtą nutekėjimą.

Įvertinimas ir tikrinimas: pareiškėjas pateikia deklaraciją, patvirtinančią, kad šio kriterijaus laikomasi, bei atitinkamą dokumentaciją apie mokymo metu nagrinėjamus klausimus, taip pat svečiams skirtos informacijos nuorašą.

17. **Rankšluosčių ir patalynės keitimas**

Svečius reikia informuoti apie aplinkos politiką, kurios laikosi turistų apgyvendinimo vieta, t. y., kad patalynė ir rankšluosčiai keičiami jo ar jos pageidavimu, arba kartą per savaitę (žemesnės klasės apgyvendinimo vietose) ar du kartus per savaitę (aukštesnės klasės apgyvendinimo vietose).

Įvertinimas ir tikrinimas: pareiškėjas pateikia deklaraciją, patvirtinančią, kad šio kriterijaus laikomasi, bei atitinkamą dokumentaciją, parodančią svečių informavimo būdą.

18. **Augalų ir sodų laistymas**

Gėlės ir augalai paprastai laistomi prieš patekant saulei arba po saulėlydžio, jei laistyti yra būtina, atsižvelgiant į regionines ar klimato sąlygas.

Įvertinimas ir tikrinimas: pareiškėjas pateikia deklaraciją, patvirtinančią, kad šio kriterijaus laikomasi.

19. **Vandens nuotekų valymas**

Visos vandens nuotekos turi būti valomos.

Kai nėra galimybės prisijungti prie vietinių vandens nuotekų valymo įrenginių, turistų apgyvendinimo vieta turi turėti savo valymo sistemą, atitinkančią tam tikrų vietinės, nacionalinės ar Europos teisės aktų reikalavimus.

Įvertinimas ir tikrinimas: pareiškėjas pateikia deklaraciją, patvirtinančią, kad šio kriterijaus laikomasi, bei (atitinkamai) prisijungimo prie vietinių vandens nuotekų valymo įrenginių ar nuosavos vandens nuotekų valymo sistemos dokumentaciją.

20. **Vandens nuotekų planas**

Apgyvendinimo vieta prašo vietos valdžios pateikti jos vandens nuotekų planą, ir (jei šis planas yra sudarytas) jo laikosi.

Įvertinimas ir tikrinimas: pareiškėjas pateikia už vandens nuotekų valdymą atsakingai vietos valdžios įstaigai adresuotą laišką, kuriuo prašoma pateikti vandens nuotekų planą, ir gautą atsakymą į šį laišką. Jei šis planas yra sudarytas, pareiškėjas pateikia dokumentaciją apie veiksmus, kurių jis ėmėsi, siekdamas laikytis šio plano.

VALYMO IR DEZINFEKCIJOS PRIEMONĖS

21. **Dezinfekcijos priemonės**

Dezinfekcijos priemonės naudojamos tik tada, kai tai būtina, kad būtų laikomasi teisės aktais nustatytų higienos reikalavimų.

Įvertinimas ir tikrinimas: pareiškėjas pateikia deklaraciją, patvirtinančią, kad šio kriterijaus laikomasi, bei nurodo, kur ir kada naudojamos dezinfekcijos priemonės.

22. **Darbuotojų mokymas naudoti valymo ir dezinfekcijos priemones**

Darbuotojai mokomi neviršyti valymo ir dezinfekcijos priemonių rekomenduojamojo kiekio, kuris nurodytas ant pakuotės.

Įvertinimas ir tikrinimas: pareiškėjas pateikia deklaraciją, patvirtinančią, kad šio kriterijaus laikomasi, bei išsamią informaciją apie atitinkamus mokymus.

ATLIEKOS

23. **Svečių atliekamas atliekų atskyrimas**

Reikia įrengti atitinkamas talpyklas, kad svečiai galėtų atskirti atliekas, atsižvelgiant į vietos ar nacionalines sistemas. Kambariuose turi būti aiškiai pateikta informacija, raginanti svečius skirstyti savo atliekas.

Įvertinimas ir tikrinimas: pareiškėjas pateikia deklaraciją, patvirtinančią, kad šio kriterijaus laikomasi, bei išsamią informaciją apie talpyklas ir užrašų (informacijos) nuorašus.

24. **Pavojingos atliekos**

Darbuotojai atskiria pavojingas atliekas, kurių aprašymas pateiktas 2000 m. gegužės 3 d. Komisijos sprendime 2000/532/EB, pakeičiančiame Sprendimą 94/3/EB, kuriuo pagal Tarybos direktyvos 75/442/EEB dėl atliekų 1 straipsnio a punktą sudaromas atliekų sąrašas ir pagal Tarybos sprendimą 94/904/EB, kuriuo pagal Tarybos direktyvos 91/689/EEB dėl pavojingų atliekų 1 straipsnio 4 dalį sudaromas pavojingų atliekų sąrašas [1], ir vėlesniuose jo pakeitimuose; ieškoma būdų tinkamai jas šalinti. Šioms atliekoms priskiriami dažai spausdintuvams ir kopijavimo aparatams, rašalas, šaldymo įranga, baterijos, vaistų pramonės gaminiai.

Kai vietos valdžia nesuteikia pavojingų atliekų šalinimo vietos, pareiškėjas kiekvienais metais pateikia vietos valdžios deklaraciją, patvirtinančią, kad pavojingų atliekų šalinimo sistema nesukurta.

Įvertinimas ir tikrinimas: pareiškėjas pateikia deklaraciją, patvirtinančią, kad šio kriterijaus laikomasi, bei turistų apgyvendinimo vietoje susidarančių pavojingų atliekų sąrašą, taip pat informaciją apie priemones, kurios naudojamos šioms atliekoms tvarkyti, atskirti, surinkti ir šalinti, įskaitant atitinkamų sutarčių su trečiosiomis šalimis nuorašus. Tam tikrais atvejais pareiškėjas kiekvienais metais pateikia atitinkamą vietos valdžios deklaraciją.

25. **Atliekų atskyrimas**

Darbuotojai atliekas rūšiuoja pagal tam tikras kategorijas, kurias gali atskirai tvarkyti vietos ar nacionaliniai atliekų valdymo įrenginiai. Jei vietos valdžia nesiūlo individualaus atliekų rinkimo ir (arba) šalinimo, apgyvendinimo vieta kreipiasi į ją raštu pareikšdama pageidavimą rūšiuoti atliekas bei išreikšdama susirūpinimą dėl nepakankamai išplėtoto atskirojo atliekų rinkimo ir (arba) šalinimo.

Prašymas vietos valdžiai organizuoti atskirų atliekų rinkimą ir (arba) šalinimą pateikiamas kasmet.

Įvertinimas ir tikrinimas: pareiškėjas pateikia deklaraciją, patvirtinančią, kad šio kriterijaus laikomasi, bei informaciją apie tai, kurių kategorijų atliekas priima vietinės valdžios institucijos, taip pat informaciją apie priemones, kurias turistų apgyvendinimo vieta naudoja šių kategorijų atliekoms rinkti, atskirti, tvarkyti ir šalinti, ir (arba) atitinkamas sutartis su privačiomis agentūromis. Tam tikrais atvejais pareiškėjas kiekvienais metais pateikia vietinėss valdžios institucijoms adresuotą atitinkamą deklaraciją.

26. **Atliekų transportavimas**

Kai vietinės valdžios institucijos, atsakingos už atliekų valdymą, neužsiima atliekų surinkimu turistų apgyvendinimo vietoje ar netoli jos, pastaroji užtikrina savo atliekų transportavimą į atitinkamą vietą, stengdamasi, kad transportas būtų naudojamas kuo mažiau.

Įvertinimas ir tikrinimas: pareiškėjas pateikia deklaraciją, patvirtinančią, kad šio kriterijaus laikomasi, bei informaciją apie atitinkamas vietas, transportavimo tvarką ir atstumus.

27. **Vienkartiniai produktai**

Išskyrus tuos atvejus, kai įstatymai reikalauja kitaip, kambariuose ir restoranuose draudžiama naudoti šiuos vienkartinius produktus:

— „vienos porcijos“ vienam naudojimui skirtus tualeto reikmenis (tokius kaip šampūnas, muilas, dušo kepuraitės, t. t.),

— puodelius, lėkštes ir stalo įrankius.

Įvertinimas ir tikrinimas: pareiškėjas pateikia deklaraciją, patvirtinančią, kad šio kriterijaus laikomasi, bei informaciją apie naudojamus vienkartinius produktus bei įstatymus, reikalaujančius juos naudoti.

KITOS PASLAUGOS

28. **Draudimas rūkyti bendro naudojimo zonose**

Bendro naudojimo patalpose turi būti nerūkantiems skirta zona.

Įvertinimas ir tikrinimas: pareiškėjas pateikia deklaraciją, patvirtinančią, kad šio kriterijaus laikomasi.

---

[1] OL L 226, 2000 9 6, p. 3.

29. **Visuomeninis transportas**

Svečiams ir darbuotojams turi būti pateikiama lengvai prieinama informacija apie tai, kaip apgyvendinimo vietą ir kitus vietinės paskirties taškus pasiekti visuomeniniu transportu. Kai nėra atitinkamo visuomeninio transporto, taip pat pateikiama informacija apie kitas aplinkai palankias transporto priemones.

Įvertinimas ir tikrinimas: pareiškėjas pateikia deklaraciją, patvirtinančią, kad šio kriterijaus laikomasi, bei turimos informacinės medžiagos nuorašus.

BENDRASIS VALDYMAS

Laikoma, kad aplinkos valdymo sistemą įdiegusieji pareiškėjai, užregistruoti pagal AVAS reglamentą ar sertifikuoti pagal ISO 14001, automatiškai laikosi žemiau pateiktų privalomųjų bendrojo valdymo kriterijų. Šiuo atveju AVAS registracija ar ISO 14001 sertifikavimas yra šių privalomųjų valdymo kriterijų atitikties patikrinimo priemonė.

30. **Bendra techninė priežiūra ir aptarnavimas**

Visa įranga, naudojama turistų apgyvendinimo paslaugai teikti, turi būti aptarnaujama ir techniškai prižiūrima, laikantis įstatymų ir kai tai būtina dėl kitų priežasčių, o šiuos darbus turi atlikti tik kvalifikuoti darbuotojai.

Apgyvendinimo vietos vadybininkas turi turėti techninio darbuotojo parengtą deklaraciją apie įrangos, kuriai taikomas šis kriterijus, techninės priežiūros periodiškumą, nustatytą įstatymais.

Įvertinimas ir tikrinimas: pareiškėjas pateikia deklaraciją, patvirtinančią, kad šio kriterijaus laikomasi, bei įrangos ir techninę priežiūrą atliekančių asmenų (bendrovių) sąrašą.

31. **Katilų techninė priežiūra ir aptarnavimas**

a) Katilų techninė priežiūra ir aptarnavimas atliekamas bent kartą per metus arba dažniau, kaip to reikalauja įstatymai arba kai tai reikalinga; šiuos darbus atlieka kvalifikuoti specialistai; darbai atliekami pagal *CEI* ir nacionalinius standartus (kai jie taikomi) arba laikantis gamintojo instrukcijų.

b) Bandymai, kuriais siekiama nustatyti, ar katilo naudingumo koeficientas atitinka nustatytąjį Direktyvoje 92/42/EEB arba nacionaliniuose teisės aktuose ar gamintojo pateiktoje informacijoje, ir ar išmetamų teršalų kiekis neviršija nustatytų ribų, atliekami kartą per vienerius metus. Kai techninės priežiūros metu atlikti bandymai rodo, kad pirmiau pateiktų sąlygų nesilaikoma, reikia skubiai imtis veiksmų padėčiai ištaisyti.

Įvertinimas ir tikrinimas: pareiškėjas pateikia deklaraciją, patvirtinančią, kad abiejų šio kriterijaus dalių laikomasi, taip pat katilų ir jų techninės priežiūros plano aprašymą, informaciją apie techninę priežiūrą teikiančius asmenis (bendroves) bei informaciją apie tai, kas tikrinama techninės priežiūros metu.

32. **Politikos nustatymas ir veiksmų programa**

Administracija turi aplinkos politiką ir parengia įprastą pareiškimą dėl aplinkos politikos bei tikslią veiksmų programą, užtikrinančią, kad aplinkos politika būtų taikoma.

Veiksmų programa nustato aplinkai daromo poveikio, susijusio su energijos, vandens ir chemikalų vartojimu bei atliekų susidarymu, planinius rodiklius, atsižvelgiant į neprivalomuosius kriterijus. Joje nurodomas asmuo, atliekantis apgyvendinimo vietos aplinkos vadybininko funkcijas ir atsakingas už tai, kad būtų imamasi būtinųjų priemonių, ir būtų įgyvendinami planiniai rodikliai. Svečiai turi būti skatinami pateikti pastabas ir skundus, į juos turi būti atsižvelgiama.

Įvertinimas ir tikrinimas: pareiškėjas pateikia deklaraciją, patvirtinančią, kad šio kriterijaus laikomasi, taip pat aplinkos politikos, politikos pareiškimo ir veiksmų programos nuorašą bei tvarkos, kuria vadovaujantis atsižvelgiama į svečių pastabas, aprašymą.

33. **Darbuotojų mokymas**

Turistų apgyvendinimo vieta teikia darbuotojams informaciją ir juos moko; darbuotojams įteikiami tvarkos aprašymai ar vadovai, kuriais siekiama užtikrinti, kad būtų taikomos aplinkos priemonės ir didėtų supratimas apie aplinkai palankų elgesį. Visiems naujiems darbuotojams atitinkami mokymai turi būti surengti per keturias savaites nuo priėmimo į darbą, o bent kartą per metus turi būti surengti visų darbuotojų mokymai.

Įvertinimas ir tikrinimas: pareiškėjas pateikia deklaraciją, patvirtinančią, kad šio kriterijaus laikomasi, taip pat išsamią informaciją apie mokymo programą ir jos turinį bei informaciją apie tai, kurie darbuotojai išklausė atitinkamus mokymus ir kada tie mokymai vyko.

34. **Informacija svečiams**

Svečiams, įskaitant konferencijų dalyvius, turistų apgyvendinimo vieta teikia informaciją apie savo aplinkos politiką, įgyvendinamus veiksmus ir ES ekologinį ženklą. Informacija svečiams turi būti veiksmingai teikiama registratūroje, o užrašai, kviečiantys svečius prisidėti prie aplinkos tikslų įgyvendinimo, turi būti aiškiai matomi svečiams, visų pirma jų kambariuose.

Įvertinimas ir tikrinimas: pareiškėjas pateikia deklaraciją, patvirtinančią, kad šio kriterijaus laikomasi, taip pat svečiams pateikiamos informacijos ir jiems skirtų užrašų kopijas.

35. **Duomenys apie energijos ir vandens suvartojimą**

Turistų apgyvendinimo vieta taiko tvarką, pagal kurią kaupiami ir stebimi duomenys apie bendrą energijos suvartojimą (kWh), elektros energijos suvartojimą (kWh), šildymui suvartojamą energiją (kWh) ir vandens suvartojimą (litrais).

Duomenys kaupiami gavus kiekvieną sąskaitą arba bent kas tris mėnesius, taip pat jie turi būti išreikšti per suvartojimo apimtis, tenkančias vienai nakvynei ir patalpų ploto vienam kvadratiniam metrui. Kiekvienais metais apgyvendinimo vieta šiuos rezultatus praneša kompetentingai įstaigai, atlikusiai paraiškos įvertinimą.

Įvertinimas ir tikrinimas: pareiškėjas pateikia deklaraciją, patvirtinančią, kad šio kriterijaus laikomasi, taip pat taikomos tvarkos aprašymą. Pateikdamas paraišką, pareiškėjas pateikia bent trijų ankstesnių mėnesių aukščiau išvardytų suvartojimo apimčių duomenis (jei yra), o vėliau kasmet pateikia praėjusiųjų metų duomenis.

36. **Kitų duomenų kaupimas**

Turistų apgyvendinimo vieta taiko tvarką, pagal kurią kaupiami ir stebimi duomenys apie chemikalų vartojimą (gramais sausos medžiagos) ir susidarančių atliekų apimtį (nerūšiuotų atliekų litrais ir (arba) kilogramais).

Duomenys kaupiami bent kas šeši mėnesiai, taip pat jie turi būti išreikšti kaip suvartojimo ar susidarymo apimtys, tenkančios vienai nakvynei ir patalpų ploto vienam kvadratiniam metrui. Kiekvienais metais apgyvendinimo vieta šiuos rezultatus praneša kompetentingai įstaigai, atlikusiai paraiškos įvertinimą.

Įvertinimas ir tikrinimas: pareiškėjas pateikia deklaraciją, patvirtinančią, kad šio kriterijaus laikomasi, taip pat taikomos tvarkos aprašymą. Pateikdamas paraišką pareiškėjas pateikia bent ankstesnių šešių mėnesių pirmiau išvardytų suvartojimo apimčių duomenis (jei yra), o vėliau kiekvienais metais pateikia praėjusiųjų metų duomenis. Pareiškėjas nurodo, kokios paslaugos yra teikiamos, ir ar patalpose atliekamas skalbimas.

37. **Ekologiniame ženkle pateikiama informacija**

Ekologinio ženklo 2 laukelyje pateikiamas šis tekstas:

— įgyvendinti veiksmai, kuriais siekiama taupyti energiją ir vandenį;

— įgyvendinti veiksmai, kuriais siekiama mažinti atliekų kiekį;

— bendras aplinkos gerinimas.

Įvertinimas ir tikrinimas: pareiškėjas pateikia pavyzdį (pareiškėjas atveža kompetentingai institucijai ne „atramas“ o reklaminę medžiagą apie ES ženklo vartojimą), ant kurių jis naudoja šį ženklą, bei deklaraciją, patvirtinančią, kad šio kriterijaus laikomasi.

NEPRIVALOMIEJI KRITERIJAI

Balų skaičiaus reikalavimai

Kaip nurodyta kiekvieno kriterijaus pavadinime, visiems neprivalomiesiems kriterijams priskirtas tam tikras skaičius balų. Kriterijų, kurių yra laikomasi, balų suma turi būti 16,5.

Už kiekvieną iš trijų čia išvardytų papildomų paslaugų, kurias valdo turistų apgyvendinimo paslaugos teikėjas, arba kurios yra jo nuosavybė, bendras balų skaičius didinamas 1 balu: maitinimo paslaugos, sveikatingumo veikla, žalieji plotai.

Maitinimo paslaugoms priskiriami pusryčiai. Sveikatingumo veiklai priskiriamos saunos, plaukimo baseinai ir visi kiti panašūs įrenginiai, esantys apgyvendinimo vietos teritorijoje. Žaliesiems plotams priskiriami parkai ir sodai, kurie yra atviri svečiams.

ENERGIJA

38. **Saulės šviesos energijos panaudojimas elektros energijos gamybai ir elektros energijos gamyba panaudojant vėjo energiją (2 balai)**

Turistų apgyvendinimų vietoje turi būti įrengta fotovoltinė sistema arba vėjo jėgainė, kuri tiekia arba ateityje tieks bet 20 % per metus suvartojamos elektros energijos.

Įvertinimas ir tikrinimas: pareiškėjas pateikia deklaraciją, patvirtinančią, kad šio kriterijaus laikomasi, taip pat fotovoltinės sistemos ar vėjo jėgainės dokumentaciją bei duomenis apie jos projektinę ir faktinę gamybos apimtį.

39. **Šiluma iš atsinaujinančių energijos šaltinių (1,5 balo)**

Bent 50 % visos energijos, kuri sunaudojama kambarių ar sanitarinėms reikmėms skirto karšto vandens šildymui, turi būti gaunama iš atsinaujinančių energijos šaltinių.

Įvertinimas ir tikrinimas: pareiškėjas pateikia deklaraciją, patvirtinančią, kad šio kriterijaus laikomasi, taip pat duomenis apie energiją, suvartojamą kambarių šildymui ir karštam vandeniui, bei dokumentaciją, parodančią, kad bent 50 % šios energijos gaunama iš atsinaujinančių energijos šaltinių.

40. **Katilo šiluminis naudingumas (1 balas)**

Turistų apgyvendinimo vietoje turi būti įrengtas keturių žvaigždučių katilas, kurio apibrėžimas pateiktas Direktyvos 92/42/EB 6 straipsnyje.

Įvertinimas ir tikrinimas: pareiškėjas pateikia deklaraciją, patvirtinančią, kad šio kriterijaus laikomasi, taip pat už katilo pardavimą ir (arba) techninę priežiūrą atsakingų profesionalių techninių specialistų parengtą ataskaitą.

41. **NO_x išmetimas iš katilo (1,5 balo)**

Katilas turi būti 5 klasės pagal EN 297 prA3 normą, kuri reglamentuoja NO_x išmetimą, o išmetimo laipsnis turi būti mažiau nei 70 mg NO_x/kWh.

Įvertinimas ir tikrinimas: pareiškėjas pateikia deklaraciją, patvirtinančią, kad šio kriterijaus laikomasi, taip pat už katilo pardavimą ir (arba) techninę priežiūrą atsakingų profesionalių techninių specialistų parengtą ataskaitą.

42. **Centrinis šildymas (1 balas)**

Turistų apgyvendinimo vieta naudoja centrinį šildymą.

Įvertinimas ir tikrinimas: pareiškėjas pateikia deklaraciją, patvirtinančią, kad šio kriterijaus laikomasi, taip pat dokumentaciją, patvirtinančią prisijungimą prie centrinio šildymo sistemos.

43. **Kombinuotasis šildymas ir elektros energija (1,5 balo)**

Visą elektros energiją ir šildymą apgyvendinimo vietai teikia kombinuotoji šiluminė ir elektros jėgainė.

Įvertinimas ir tikrinimas: pareiškėjas pateikia deklaraciją, patvirtinančią, kad šio kriterijaus laikomasi, taip pat dokumentaciją apie kombinuotąją šiluminę ir elektros jėgainę.

44. **Šiluminis siurblys (1,5 balo)**

Turistų apgyvendinimo vietoje įrengtas šiluminis siurblys, teikiantis šildymą ir (arba) oro kondicionavimą.

Įvertinimas ir tikrinimas: pareiškėjas pateikia deklaraciją, patvirtinančią, kad šio kriterijaus laikomasi, taip pat dokumentaciją apie šiluminį siurblį.

45. **Šilumos panaudojimas**

Turistų apgyvendinimo vietoje įrengta 1 (1 balas) arba 2 (2 balai) čia išvardytų kategorijų šilumos panaudojimo sistemos: šaldymo sistemų, ventiliatorių, skalbimo mašinų, indų plovimo mašinų, plaukimo baseino (-ų), sanitarinio vandens nuotekų.

Įvertinimas ir tikrinimas: pareiškėjas pateikia deklaraciją, patvirtinančią, kad šio kriterijaus laikomasi, taip pat dokumentaciją apie šilumos panaudojimo sistemas.

46. **Termoreguliavimas (1,5 balo)**

Kiekvieno kambario temperatūra reguliuojama atskirai.

Įvertinimas ir tikrinimas: pareiškėjas pateikia deklaraciją, patvirtinančią, kad šio kriterijaus laikomasi, taip pat dokumentaciją apie termoreguliavimo sistemas.

47. **Esamų pastatų izoliacija (2 balai)**

Pastatų izoliacija turi būti aukštesnė už nustatytąją minimaliaisiais nacionaliniais reikalavimais, kad būtų užtikrintas žymus energijos vartojimo sumažiniimas.

Įvertinimas ir tikrinimas: pareiškėjas pateikia atitinkamo energetikos techninio specialisto deklaraciją, patvirtinančią, kad šio kriterijaus laikomasi, taip pat dokumentaciją apie izoliaciją ir minimaliuosius nacionalinius reikalavimus.

48. **Oro kondicionavimas (1,5 balo)**

Oro kondicionavimo sistema turi būti A elektros energijos sąnaudų klasės, kuri apibūdinta 2002 m. kovo 22 d. Komisijos direktyvoje 2002/31/EB, įgyvendinančioje Tarybos direktyvą 92/75/EEB dėl energijos sunaudojimo parodymo, ženklinant buitinius oro kondicionierius ([1]), ar atitinkamos elektros energijos sąnaudų klasės.

Šis kriterijus netaikomas įtaisams, galintiems naudoti ir kitus energijos šaltinius, įtaisams oras – vanduo ir vanduo – vanduo, arba įrenginiams, kurių galia (aušinimo galia) didesnė kaip 12 kW.

Įvertinimas ir tikrinimas: pareiškėjas pateikia už oro kondicionavimo sistemos įrengimą, pardavimą ir (arba) techninę priežiūrą atsakingų profesionalių techninių specialistų parengtą techninę ataskaitą.

49. **Oro kondicionavimo sistemos automatinis išjungimas (1 balas)**

Turi būti įrengta automatinė sistema, išjungianti oro kondicionavimą, kai langai yra atidaryti.

Įvertinimas ir tikrinimas: pareiškėjas pateikia už oro kondicionavimo sistemos įrengimą, pardavimą ir (arba) techninę priežiūrą atsakingų profesionalių techninių specialistų parengtą techninę ataskaitą.

50. **Bioklimato architektūra (2 balai)**

Turistų apgyvendinimo vieta turi būti pastatyta laikantis bioklimato architektūros principų.

Įvertinimas ir tikrinimas: pareiškėjas išsamiai paaiškina būdą, kuriuo apgyvendinimo vieta atitinka šį kriterijų, taip pat pateikia atitinkamą dokumentaciją.

51. **Šaldytuvų (1 balas), indų plovimo mašinų (1 balas), skalbimo mašinų (1 balas) ir orgtechnikos (1 balas) elektros energijos sąnaudos**

a) (1 balas): visi buitiniai šaldytuvai turi būti A elektros energijos sąnaudų klasės, kuri apibūdinta 1994 m. sausio 21 d. Komisijos direktyvoje 94/2/EB dėl energijos suvartojimo ženklinimo ant buitinių elektrinių šaldytuvų, šaldiklių ir jų derinių, įgyvendinančioje Tarybos direktyvą 92/75/EEB ([2]), o visi barai-šaldytuvai ar mini barai turi būti bent C klasės.

Įvertinimas ir tikrinimas: pareiškėjas pateikia dokumentaciją, nurodančią visų šaldytuvų ir barų-šaldytuvų ar mini barų elektros energijos sąnaudų klasę, bei nurodo, kurie iš šių prietaisų turi ekologinį ženklą.

b) (1 balas): visos buitinės indų plovimo mašinos turi būti A elektros energijos sąnaudų klasės, kuri apibūdinta 1997 m. balandžio 16 d. Komisijos direktyvoje 97/17/EB, įgyvendinančioje Tarybos direktyvą 92/75/EEB dėl energijos suvartojimo ženklinimo ant buitinių indų plovimo mašinų ([3]).

Įvertinimas ir tikrinimas: pareiškėjas pateikia dokumentaciją, nurodančią visų indų plovimo mašinų elektros energijos sąnaudų klasę, bei nurodo, kurie iš šių prietaisų turi ekologinį ženklą.

Pastaba: šis reikalavimas netaikomas indų plovimo mašinoms, kurioms netaikoma Direktyva 97/17/EB (pvz., pramoninėms indų plovimo mašinoms).

c) (1 balas): visos buitinės skalbimo mašinos turi būti A elektros energijos sąnaudų klasės, kuri apibūdinta 1995 m. gegužės 23 d. Komisijos direktyvoje 95/12/EB dėl energijos suvartojimo ženklinimo ant buitinių skalbimo mašinų, įgyvendinančioje Tarybos direktyvą 92/75/EEB ([4]).

Įvertinimas ir tikrinimas: pareiškėjas pateikia dokumentaciją, nurodančią visų skalbimo mašinų elektros energijos sąnaudų klasę, bei nurodo, kurie iš šių prietaisų turi ekologinį ženklą.

Pastaba: šis reikalavimas netaikomas skalbimo mašinoms, kurioms netaikoma Direktyva 95/12/EB (pvz., pramoninėms skalbimo mašinoms).

d) (1 balas): bent 80 % orgtechnika (asmeninių kompiuterių, telefakso aparatų, spausdintuvų, skaitytuvų, kopijavimo aparatų) turi atitikti „Energy Star“ etiketės suteikimo reikalavimus, kurie pateikti 2001 m. lapkričio 6 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (EB) Nr. 2422/2001 dėl raštinės įrangos ženklinimo apie energijos taupymą Bendrijos programos ([5]).

Įvertinimas ir tikrinimas: pareiškėjas pateikia dokumentaciją, patvirtinančią, kad raštinės įranga atitinka „Energy Star“ etiketės suteikimo reikalavimus, ir (arba) nurodo, kurie iš šių asmeninių kompiuterių ir nešiojamųjų prietaisų turi ekologinį ženklą.

([1]) OL L 86, 2002 4 3, p. 26.
([2]) OL L 45, 1994 2 17, p. 1
([3]) OL L 118, 1997 5 7, p. 1.
([4]) OL L 136, 1995 6 21, p. 1.
([5]) OL L 332, 2001 12 15, p. 1.

52. **Šaldytuvo stovėjimo vieta (1 balas)**

Virtuvinis šaldytuvas (-ai) turi būti pastatytas ir reguliuojamas, atsižvelgiant į elektros energijos taupymo principus.

Įvertinimas ir tikrinimas: pareiškėjas išsamiai paaiškina būdą, kuriuo apgyvendinimo vieta atitinka šį kriterijų.

53. **Automatinis šviesos išjungimas svečių kambariuose (1 balas)**

80 % svečių kambarių turi būti įrengtos automatinės sistemos, išjungiančios šviesą, svečiams išėjus iš kambarių.

Įvertinimas ir tikrinimas: pareiškėjas pateikia už šių sistemų įrengimą, pardavimą ir (arba) techninę priežiūrą atsakingų profesionalių techninių specialistų parengtą techninę ataskaitą.

54. **Išorinių šviesų automatinis išjungimas (1 balas)**

Nereikalingos išorinės šviesos turi būti automatiškai išjungiamos.

Įvertinimas ir tikrinimas: pareiškėjas pateikia už šių sistemų įrengimą, pardavimą ir (arba) techninę priežiūrą atsakingų profesionalių techninių specialistų parengtą techninę ataskaitą.

VANDUO

55. **Lietaus vandens ir išvalyto vandens naudojimas (po 1,5 balo)**

a) (1,5 balo): lietaus vanduo surenkamas ir naudojamas nesanitariniams tikslams ir ne kaip geriamasis vanduo.

Įvertinimas ir tikrinimas: pareiškėjas išsamiai paaiškina būdą, kuriuo apgyvendinimo vieta atitinka šį kriterijų, taip pat pateikia atitinkamą papildomą dokumentaciją bei atitinkamas garantijas, kad sanitariniais tikslais naudojamo ir geriamojo vandens tiekimas yra visiškai atskirtas.

b) (1,5 balo): išvalytas vanduo surenkamas ir naudojamas nesanitariniams tikslams ir ne kaip geriamasis vanduo.

Įvertinimas ir tikrinimas: pareiškėjas išsamiai paaiškina būdą, kuriuo apgyvendinimo vieta atitinka šį kriterijų, taip pat pateikia atitinkamą papildomą dokumentaciją bei atitinkamas garantijas, kad sanitariniais tikslais naudojamo ir geriamojo vandens tiekimas yra visiškai atskirtas.

56. **Vandens srovė iš čiaupų ir dušų galvučių (1,5 balo)**

Vandens srovė iš čiaupų ir dušų galvučių, išskyrus vonios čiaupus, neturi būti daugiau kaip 8,5 litrų per minutę.

Įvertinimas ir tikrinimas: pareiškėjas išsamiai paaiškina būdą, kuriuo apgyvendinimo vieta atitinka šį kriterijų, taip pat pateikia atitinkamą papildomą dokumentaciją.

57. **Vandens nuleidimas tualetuose (1,5 balo)**

Bent 80 % tualetų vieną kartą nuleidus turi sunaudoti šešis litrus vandens arba mažesnį vandens kiekį.

Įvertinimas ir tikrinimas: pareiškėjas išsamiai paaiškina būdą, kuriuo apgyvendinimo vieta atitinka šį kriterijų, taip pat pateikia atitinkamą papildomą dokumentaciją.

58. **Indų plovimo mašinų sunaudojamo vandens kiekis (1 balas)**

Indų plovimo mašinų sunaudojamo vandens kiekis (išreikštas kaip $W_{(išmatuotasis)}$) turi būti mažesnis arba lygus ribinei reikšmei, kurią apibrėžia čia pateikta lygtis, naudojant tą patį EN 50242 bandymo metodą ir programos ciklą, kuris buvo pasirinktas Komisijos direktyvai 97/17/EB:

$$W_{(išmatuotasis)} \leq (0{,}625 \times S) + 9{,}25,$$

kur:

$W_{(išmatuotasis)}$ – = tai indų plovimo mašinos išmatuotasis vandens sunaudojimas litrais per vieną ciklą, suapvalintas iki vieno skaičiaus po kablelio,

S – = tai indų plovimo mašinos standartinis plaunamų indų skaičius.

Įvertinimas ir tikrinimas: pareiškėjas pateikia už šių indų plovimo mašinų gamybą, pardavimą ir (arba) techninę priežiūrą atsakingų profesionalių techninių specialistų parengtą techninę ataskaitą, arba įrodymų, kad šioms indų plovimo mašinoms buvo suteiktas Bendrijos ekologinis ženklas.

59. **Skalbimo mašinose sunaudojamas vandens kiekis (1 balas)**

Skalbimo mašinos, kurias naudoja apgyvendinimo vieta arba jos skalbimo paslaugų tiekėjas, vienam skalbinių kilogramui išskalbti turi sunaudoti 12 litrų vandens arba mažesnį vandens kiekį, matavimus atliekant vadovaujantis EN 60456:1999 standartu bei naudojant tą patį standartinį 60 °C medvilninių skalbinių skalbimo ciklą, kuris buvo pasirinktas Direktyvoje 95/12/EB.

Įvertinimas ir tikrinimas: pareiškėjas pateikia už šių skalbimo mašinų gamybą, pardavimą ir (arba) techninę priežiūrą atsakingų profesionalių techninių specialistų parengtą techninę ataskaitą arba įrodymų, kad šioms skalbimo mašinoms buvo suteiktas Bendrijos ekologinis ženklas. Apgyvendinimo vietos struktūra pateikia jos skalbimo paslaugų tiekėjo parengtą techninę dokumentaciją, patvirtinančią, kad jo naudojama skalbimo mašina atitinka šį kriterijų.

60. **Čiaupo vandens temperatūra ir srovė (1 balas)**

Bent 80 % vandens čiaupų turi teikti galimybę tiksliai ir operatyviai reguliuoti vandens temperatūrą ir vandens srovę.

Įvertinimas ir tikrinimas: pareiškėjas išsamiai paaiškina būdą, kuriuo apgyvendinimo vieta atitinka šį kriterijų, taip pat pateikia atitinkamą papildomą dokumentaciją.

61. **Dušo laikmačiai (1 balas)**

Virtuvėje ar lauke įrengti dušai turi turėti sistemą, kuri automatiškai sustabdo vandens tekėjimą praėjus tam tikram laikui arba kai dušu niekas nesinaudoja.

Įvertinimas ir tikrinimas: pareiškėjas išsamiai paaiškina būdą, kuriuo apgyvendinimo vieta atitinka šį kriterijų, taip pat pateikia atitinkamą papildomą dokumentaciją.

PAVOJINGIEJI CHEMIKALAI

62. **Valymo priemonės (iki 4 taškų)**

Bent 80 % (masės) rankinio skalbimo priemonių ir (arba) indų plovimo mašinoms skirtų plovimo priemonių ir (arba) skalbimo miltelių, ir (arba) universalios paskirties valymo priemonių, kurias naudoja turistų apgyvendinimo vieta, turi būti suteiktas Bendrijos ekologinis ženklas arba kitas nacionalinis ar regioninis ISO I tipo ekologinis ženklas (po vieną tašką už kiekvieną iš šių keturių valymo priemonių kategorijų).

Įvertinimas ir tikrinimas: pareiškėjas pateikia duomenis ir dokumentaciją (įskaitant atitinkamas sąskaitas), kurioje nurodyti suvartoti šių produktų kiekiai, bei kiekiai, kurie turi ekologinį ženklą.

63. **Patalpose naudojami dažai ir lakai (1 balas)**

Bent 50 % turistų apgyvendinimo patalpų turi būti dažytos, naudojant patalpoms skirtus dažus ir lakus, kuriems suteiktas Bendrijos ekologinis ženklas arba kitas nacionalinis ar regioninis ISO I tipo ekologinis ženklas.

Įvertinimas ir tikrinimas: pareiškėjas pateikia duomenis ir dokumentaciją (įskaitant atitinkamas sąskaitas), kurioje nurodyti suvartoti šių produktų kiekiai, bei kiekiai, kurie turi ekologinį ženklą.

64. **Plaukimo baseinų dezinfekcijos priemonės dozavimas (1 balas)**

Plaukimo baseine turi būti automatinė dozavimo sistema, naudojanti mažiausią dezinfekcijos priemonės kiekį atitinkamam rezultatui pasiekti.

Įvertinimas ir tikrinimas: pareiškėjas pateikia techninę dokumentaciją apie automatinę dozavimo sistemą.

65. **Mechaninis valymas (1 balas)**

Turistų apgyvendinimo vieta turi būti nustačiusi aiškią tvarką, kurios laikantis atliekamas valymas nenaudojant chemikalų, bet naudojant mikro pluošto gaminius ar kitas ne chemines valymo medžiagas, arba kitą panašų poveikį turintys veiksmai.

Įvertinimas ir tikrinimas: pareiškėjas išsamiai paaiškina būdą, kuriuo apgyvendinimo vieta atitinka šį kriterijų, taip pat pateikia atitinkamą papildomą dokumentaciją (kai tinka).

66. **Natūralūs sodai (1 balas)**

Žalieji plotai tvarkomi arba nenaudojant pesticidų, arba laikantis organinio ūkininkavimo principų, kurie pateikti 1991 m. birželio 24 d. Tarybos reglamente (EEB) Nr. 2092/91 dėl ekologinės žemės ūkio produktų gamybos ir nuorodų apie tokią gamybą ant žemės ūkio ir maisto produktų [1] bei vėlesniuose jo pakeitimuose, arba apibrėžti nacionaliniuose teisės aktuose ar pripažintuose nacionaliniuose žemės ūkio planuose.

Įvertinimas ir tikrinimas: pareiškėjas išsamiai paaiškina būdą, kuriuo apgyvendinimo vieta atitinka šį kriterijų, taip pat pateikia atitinkamą papildomą dokumentaciją (kai tinka).

---

[1] OL L 198, 1991 7 22, p. 1.

ATLIEKOS

67. **Kompostavimas (2 balai)**

Turistų apgyvendinimo vieta atskiria atitinkamas organines atliekas (1 balas už sodo atliekas; 1 balas už virtuvės atliekas) bei užtikrina, kad jos būtų kompostuojamos laikantis vietos valdžios rekomendacijų (pvz., kad tai atlieka vietos administracija, kad tai atliekama vietoje, arba kad tai atlieka privati agentūra).

Įvertinimas ir tikrinimas: pareiškėjas išsamiai paaiškina būdą, kuriuo apgyvendinimo vieta atitinka šį kriterijų, taip pat pateikia atitinkamą papildomą dokumentaciją (kai tinka).

68. **Vienkartinės gėrimų skardinės (2 balai)**

Išskyrus tuos atvejus, kai to reikalauja įstatymai, apgyvendinimo vietai priklausančiose ar jos tiesiogiai valdomose zonose draudžiama siūlyti gėrimus vienkartinėse skardinėse.

Įvertinimas ir tikrinimas: pareiškėjas pateikia deklaraciją, patvirtinančią, kad šio kriterijaus laikomasi, taip pat informaciją apie tai, kurie iš šių vienkartinių produktų yra naudojami (jei tokių produktų yra), bei kurie teisės aktai reikalauja leisti juos naudoti.

69. **Pusryčių pakuotė (2 balai)**

Išskyrus tuos atvejus, kai to reikalauja įstatymai, pusryčių metu draudžiama naudoti vieno davinio pakuotes.

Įvertinimas ir tikrinimas: pareiškėjas išsamiai paaiškina būdą, kuriuo apgyvendinimo vieta atitinka šį kriterijų, taip pat pateikia atitinkamą papildomą dokumentaciją.

70. **Riebalų (aliejų) šalinimas (2 balai)**

Turi būti įrengti riebalų atskyrikliai, o keptuvėse naudojami riebalai (aliejai) ir kepimo gruzdintuvėse naudojami riebalai (aliejai) turi būti surenkami ir atitinkamai šalinami.

Įvertinimas ir tikrinimas: pareiškėjas išsamiai paaiškina būdą, kuriuo apgyvendinimo vieta atitinka šį kriterijų, taip pat pateikia atitinkamą papildomą dokumentaciją.

71. **Naudoti tekstilės gaminiai ir baldai (2 balai)**

Naudoti baldai, tekstilės gaminiai ir kitos medžiagos turi būti parduodamos ar atiduodamos labdarai arba draugijoms, kurios surenka ir paskirsto šias prekes.

Įvertinimas ir tikrinimas: pareiškėjas išsamiai paaiškina būdą, kuriuo apgyvendinimo vieta atitinka šį kriterijų, taip pat pateikia šių draugijų parengtą atitinkamą papildomą dokumentaciją.

KITOS PASLAUGOS

72. **Informavimas apie aplinką ir švietimas (1,5 balo)**

Turistų apgyvendinimo vieta teikia svečiams informaciją apie aplinką ir šviečiamojo pobūdžio pranešimus apie vietos biologinę įvairovę, kraštovaizdį ir aplinkos išsaugojimo priemones.

Įvertinimas ir tikrinimas: pareiškėjas išsamiai paaiškina, kaip apgyvendinimo vieta atitinka šį kriterijų, taip pat pateikia atitinkamą papildomą dokumentaciją.

73. **Draudimas rūkyti kambariuose (1 balas)**

Bent 50 % kambarių turi būti draudžiama rūkyti.

Įvertinimas ir tikrinimas: pareiškėjas pateikia informaciją apie kambarių skaičių ir pobūdį bei nurodo, kuriuose kambariuose nerūkoma.

74. **Dviračiai (1 balas)**

Svečiams sudaroma galimybė naudotis dviračiais.

Įvertinimas ir tikrinimas: pareiškėjas paaiškina būdą, kuriuo apgyvendinimo vieta atitinka šį kriterijų.

75. **Daugkartinio panaudojimo buteliai (2 balai)**

Turistų apgyvendinimo vieta bent vieną iš visų gėrimų siūlo daugkartinio naudojimo buteliuose: nealkoholiniai gėrimai, vanduo ir alus.

Įvertinimas ir tikrinimas: pareiškėjas išsamiai paaiškina būdą, kuriuo apgyvendinimo vieta atitinka šį kriterijų, taip pat pateikia šių butelių tiekėjų parengtą atitinkamą papildomą dokumentaciją.

76. **Popieriaus produktai (2 balai)**

Bent 50 % sunaudojamo tualetinio popieriaus (servetėlių) ir (arba) rašomojo popieriaus turi būti suteiktas Bendrijos ekologinis ženklas ar kiti nacionaliniai ar regioniniai ISO I tipo ekologiniai ženklai (po 1 tašką už kiekvieną iš šių dviejų popieriaus produktų).

Įvertinimas ir tikrinimas: pareiškėjas pateikia duomenis ir dokumentaciją (įskaitant atitinkamas sąskaitas), kurioje nurodyti suvartoti šių produktų kiekiai, bei kiekiai, kurie turi ekologinį ženklą.

77. **Ilgalaikio naudojimo prekės (iki 3 taškų)**

Bent 10 % bet kurios kategorijos ilgalaikio naudojimo prekių (tokių kaip patalynė, rankšluosčiai, staltiesės, asmeniniai kompiuteriai, nešiojamieji kompiuteriai, televizoriai, čiužiniai, baldai, skalbimo mašinos, indų plovimo mašinos, šaldytuvai, dulkių siurbliai, kietosios grindų dangos, šviesos lempos ……), kurios yra turistų apgyvendinimo vietoje, turi būti suteiktas Bendrijos ekologinis ženklas ar kiti nacionaliniai ar regioniniai ISO I tipo ekologiniai ženklai (po 1 tašką už bet kurias ne daugiau kaip tris ilgalaikio naudojimo prekių kategorijas).

Įvertinimas ir tikrinimas: pareiškėjas pateikia duomenis ir dokumentaciją, kurioje nurodyti šių turimų produktų kiekiai, bei kiekiai, kuriems suteiktas ekologinis ženklas.

78. **Natūralusis maistas (1 balas)**

Bent dviejų patiekalų pagrindinės sudedamosios dalys turi būti pagamintos taikant subalansuotos plėtros ūkininkavimo metodus, kurie apibūdinti Reglamente (EEB) Nr. 2092/91.

Įvertinimas ir tikrinimas: pareiškėjas pateikia deklaraciją, patvirtinančią, kad šio kriterijaus laikomasi, taip pat atitinkamą papildomą dokumentaciją.

79. **Vietiniai maisto produktai (1 balas)**

Kiekvieno maitinimo metu, įskaitant pusryčius, pateikiami bent du vietinės gamybos maisto produktai.

Įvertinimas ir tikrinimas: pareiškėjas pateikia deklaraciją, patvirtinančią, kad šio kriterijaus laikomasi, taip pat atitinkamą papildomą dokumentaciją.

BENDRASIS VALDYMAS

80. **Turistų apgyvendinimo vietos AVAS registracija (3 balai) arba ISO sertifikavimas (1,5 balo)**

Turistų apgyvendinimo vieta turi būti užregistruota pagal Bendrijos aplinkosaugos valdymo ir audito schemą (AVAS) (3 balai) arba sertifikuota pagal ISO 14001 standarto reikalavimus (1,5 balo).

Įvertinimas ir tikrinimas: pareiškėjas pateikia atitinkamą AVAS registracijos ar ISO 14001 sertifikavimo liudijimą.

81. **Tiekėjų AVAS registracija (1,5 balo) arba ISO sertifikavimas (1 balas)**

Bent vienas pagrindinis produkcijos ar paslaugų tiekėjas, aptarnaujantis turistų apgyvendinimo vietą, turi būti registruotas pagal AVAS (1,5 balo) arba sertifikuotas pagal ISO 14001 standarto reikalavimus (1 balas).

Įvertinimas ir tikrinimas: pareiškėjas pateikia bent vieno pagrindinio savo tiekėjo atitinkamą AVAS registracijos ar ISO 14001 sertifikavimo liudijimą.

82. **Aplinkos anketa (1 balas)**

Apgyvendinimo vieta pateikia savo svečiams anketą, kurios klausimai atspindi jų požiūrį į apgyvendinimo vietos aplinkos aspektus.

Įvertinimas ir tikrinimas: pareiškėjas pateikia šios anketos nuorašą bei pateikia informaciją apie anketos platinimo ir surinkimo tvarką, taip pat apie tvarką, kuria atsižvelgiama į anketų atsakymus.

83. **Energijos ir vandens matuokliai (1 balas)**

Turistų apgyvendinimo vietoje turi būti įrengti papildomi energijos ir vandens matuokliai, kad būtų galima kaupti duomenis apie įvairios veiklos metu ir įvairių mašinų suvartojamus kiekius.

Įvertinimas ir tikrinimas: pareiškėjas išsamiai paaiškina būdą, kuriuo apgyvendinimo vieta atitinka šį kriterijų, taip pat pateikia sukauptų duomenų analizės išvadas (jei jos jau parengtos).

84. **Papildomi aplinkos veiksniai (ne daugiau kaip 3 balai)**

Vienas iš dviejų:

a) papildomi aplinkos apsaugos veiksniai (iki 1,5 balo už kiekvieną veiksnį, bet ne daugiau kaip 3 balai): turistų apgyvendinimo vietos administracija imasi papildomų veiksmų, kuriais siekia gerinti turistų apgyvendinimo vietos aplinkos rodiklius, kurie neįtraukti nė į vieną iš aukščiau išvardytų kriterijų (privalomųjų ar neprivalomųjų) sąrašą. Paraiškos vertinimą atliekanti kompetentingoji įstaiga už šiuos veiksnius skiria papildomų balų, bet ne daugiau kaip po 1,5 balo už vieną veiksnį.

   Įvertinimas ir tikrinimas: pareiškėjas pateikia deklaraciją, patvirtinančią, kad šio kriterijaus laikomasi, bei išsamiai apibūdina kiekvieną papildomąjį veiksmą, į kurį jis nori, kad būtų atsižvelgiama;

   arba

b) ekologinio ženklo suteikimo (3 balai): kai turistų apgyvendinimo vietai bus suteiktas vienas iš nacionalinių ar regioninių ISO I tipo ekologinių ženklų.

   Įvertinimas ir tikrinimas: pareiškėjas pateikia pakankamų įrodymų, kad jam suteiktas ekologinis ženklas.